අධ්‍යාපන පොදු සහතික පත්‍ර (උසස් පෙළ) විභාගය, 2026

General Certificate of Education (Adv.Level) Examination, 2026

ආර්ථික විද්‍යාව - II කොටස/පැය තුනයි - අමතර කියවීම් කාලය විනාඩි 10 යි

Economics II / Three hours – Additional Reading Time – 10 Minutes

උපදෙස්,

- **‘අ’** උප කොටසෙන් අවම වශයෙන් ප්‍රශ්න **දෙකක්** ද, **‘ආ ’** උප කොටසෙන් අවම වශයෙන් ප්‍රශ්න **දෙකක්** ද තෝරාගෙන, **ප්‍රශ්න පහක** ට පමණක් පිළිතුරු සපයන්න .
- ප්‍රස්තාර කඩදාසි සපයනු ලැබේ.

'අ' උප කොටස

(මෙම කොටසෙන් අවම වශයෙන් ප්‍රශ්න දෙකක් තෝරා ගන්න.)

1. (i) හිඟකම විසින් ස්වාභාවික සම්පත් ආර්ථික භාණ්ඩ බවට පරිවර්තනය කරනු ලබන්නේ කෙසේ ද යන්න පැහැදිලි කරන්න. ඔබේ පිළිතුර පැහැදිලි කිරීමට ජලය හෝ වාතය උදාහරණයක් ලෙස භාවිත කරන්න. (ලකුණු 03යි)

(ii) ඩිජිටල් භාණ්ඩ (උදා. මෘදුකාංග, විද්‍යුත් පොත්) වර්ග කළ යුත්තේ ආර්ථික භාණ්ඩ ලෙස ද නැතහොත් අර්ධ - නොමිල භාණ්ඩ ලෙස ද? ඔබේ පිළිතුර පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 04යි)

(iii) නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියේ දී ව්‍යවසායකයන් විසින් ඉටු කරනු ලබන ප්‍රධාන කාර්යයන් හතරක් සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 04යි)

(iv) මිල යාන්ත්‍රණය මගින් වෙළෙඳ පොළ ආර්ථික පද්ධතියක හිඟ සම්පත් බෙදා වෙන් කරනුයේ කෙසේ දැයි පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 04යි)

(v) ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථිකය මිශ්‍ර ආර්ථික පද්ධතියක් බව පෙන්වන ප්‍රධාන ලක්ෂණ පහක් සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 05යි)

2. (1) නිෂ්පාදන ආයතනයක සැපයුම් ශ්‍රිතය $Qs = -40 + 10P$ ලෙස දී ඇතැයි සලකන්න.

(අ) ඒකකයක මිල රු.10ක් වන විට සැපයුම් ප්‍රමාණය තීරණය කරන්න. (ලකුණු 01යි)

(ආ) සැපයුම් ප්‍රමාණය ධනාත්මක ප්‍රමාණයක් වීම සඳහා අවශ්‍ය කරන අවම මිල කොපමණ විය යුතු ද? (ලකුණු 02යි)

(ii) (අ) ඉල්ලුම් නීතිය පදනම් කර ගන්නා උපකල්පන සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 02යි)

(ආ) ඉල්ලුම් නීතිය ක්‍රියාත්මක නොවන අවස්ථා සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 02යි)

(iii) භාණ්ඩයක මිල ඉහළ යාමෙන් අනතුරුව. පාරිභෝගිකයන් එම භාණ්ඩයෙන් මිල දී ගන්නා ප්‍රමාණය සැලකිය යුතු ලෙස අඩු කරන්නේ ද යන්න තීරණය කරන සාධක තුනක් සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 03යි)

(iv) කෘෂිකාර්මික භාණ්ඩ සැපයුම සාමාන්‍යයෙන් මෘදුකාංග සැපයුමට වඩා අඩු මිල නම්‍යතාවක් දක්වන්නේ ඇයි දැයි විග්‍රහ කරන්න. (ලකුණු 04යි)

(v) පාරිභෝගිකයන්ගේ ආදායම ඇතුළු ඉල්ලුමට බලපාන අනෙකුත් සියලු ම සාධක ස්ථාවර ව පවතින අතර පාන් ගෙඩියක මිල රු. 140 සිට රු. 180 දක්වා ඉහළ යන්නේ යැයි සිතන්න.

(අ) පාන් ගිෆන් භාණ්ඩයක් වේ යැයි උපකල්පනය කරමින් මිල වෙනස්වීම සමග ඇතිවන ආදේශන සහ ආදායම් ප්‍රතිවිපාක රූපසටහනක් භාවිතයෙන් පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 03යි)

(ආ) ගිෆන් ස්වරූපයේ පාරිභෝගික හැසිරීමක් හට ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය කරන කොන්දේසි තුනක් සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 03යි)

Econvideocliz.lk

3. (i) (අ) 'කළුකඩ වෙළෙඳ පොළක්' යන්න නිර්වචනය කරන්න. (ලකුණු 02යි)

(ආ) වෙළෙඳ පොළට කෙරෙන රජයේ මැදිහත්වීම් කළුකඩ වෙළෙඳ පොළ බිහිවීමට කෙසේ හේතු විය හැකි දැයි උදාහරණ දෙකක් යොදා ගනිමින් පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 04යි)

(ii) පාරිභෝගික භාණ්ඩයක් සඳහා නිෂ්පාදකයාට ඒකක සහනාධාරයක් ලබා දීමෙන් පහත සඳහන් දෑ මත ඇතිවන ප්‍රතිවිපාක රූපසටහනක් යොදා ගනිමින් විග්‍රහ කරන්න.

(අ) ආර්ථික අතිරික්තය

(ආ) රජයේ පිරිවැය

(ඉ) අහිමි වූ සුබසාධනය (DWL) (02X3 = ලකුණු 06යි)

(iii) තරගකාරී වෙළෙඳපොළක අලෙවි කරනු ලබන එක්තරා භාණ්ඩයක් සඳහා ඒකකයක් රු. 50 ක අවම මිලක් රජය විසින් පනවනු ලැබී යැයි සලකන්න. එම වෙළෙඳ පොළෙහි ඉල්ලුම් හා සැපයුම් ශ්‍රිත පහත සඳහන් සමීකරණවලින් නිරූපණය කෙරේ.

$Qp = 200-2P$

$Qs = -40+4P$

(අ) වෙළෙඳ පොළෙහි අවම මිල නියම කිරීමට පෙර සහ ඊට පසු පාරිභෝගික අතිරික්ත ගණනය කරන්න. (ලකුණු 04යි)

(ආ) වෙළෙඳ පොළෙහි අධි සැපයුමක් නොපවතී යැයි උපකල්පනය කරමින්, අවම මිලට පෙර සහ ඊට පසු නිෂ්පාදිත අතිරික්ත ගණනය කරන්න. (ලකුණු 04යි)

4. (i) කෙටි කාලීන නිෂ්පාදන ශ්‍රිතයේ ප්‍රධාන අදියර තුන රූපසටහනක් යොදා ගනිමින් පෙන්නුම් කරන්න. (ලකුණු 03යි)

(ii) (අ) පරිමාණානුකූල පිරිමැසුම් යන්නෙන් අදහස් කරනුයේ කුමක්ද? (ලකුණු 01යි)

(ආ) අභ්‍යන්තර සහ බාහිර පරිමාණානුකූල පිරිමැසුම් අතර වෙනස දක්වන්න. (ලකුණු 02යි)

(iii) කෙටි කාලයේ දී නිෂ්පාදනයේ නිරතව සිටින පූර්ණ තරගකාරී ආයතනයක දැනට පවත්නා පිරිවැය හා අයභාර මට්ටම් පිළිබඳ පහත සඳහන් තොරතුරු සපයා ඇත.

සාමාන්‍ය විචල්‍ය පිරිවැය (AVC) = රු. 90

සාමාන්‍ය මුළු පිරිවැය (ATC) = රු. 115

වෙළෙඳපොළ මිල (ඒකකයක්) = රු. 100

(අ) කෙටි කාලයේ දී මෙම ආයතනය නිෂ්පාදනය අඛණ්ඩව කරගෙන යා යුතුද? ඔබගේ පිළිතුර පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 02යි)

(ආ) ආයතනය ලාභයක් ලබනවා ද නැතහොත් අලාභයක් ලබනවා ද? ඔබගේ පිළිතුර පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 02යි)

(iv) ඇඟලුම් නිෂ්පාදන ආයතනයක් වාර්ෂිකවරු. මිලියන 16 ක වටිනාකමින් යුත් ඇඟලුම් අලෙවි කරයි. එම ආයතනය විසින් පහත සඳහන් වාර්ෂික පිරිවැය දරනු ලැබේ.

අයිතමය	වටිනාකම (රු)	අයිතමය	වටිනාකම (රු)
අමුද්‍රව්‍ය	3 500 000	බැංකුවලට ගෙවන ලද පොලිය	1 000 000
වැටුප්	3 000 000	ආයතනයේ ආයෝජනය කළ අයිතිකරුගේ ප්‍රාග්ධනය	10 000 000
ගෙවන ලද බදු කුලිය	120 000	වෙළෙඳපොළ පොලී අනුපාතිකය	12%
රක්ෂණ ගාස්තු	500 000	අයිතිකරු විසින් අහිමිකරගත් වාර්ෂික වේතන	1 800 000
උපයෝජ්‍ය සේවා	880 000		

Econvideoclz.lk

ඉහත තොරතුරු ආශ්‍රයෙන් පහත සඳහන් දෑ ගණනය කරන්න:

(අ) මුළු ප්‍රත්‍යක්ෂ පිරිවැය

(ආ) මුළු ආරෝපිත පිරිවැය

(ඉ) මුළු ආර්ථික පිරිවැය

(ඊ) ගිණුම්කරණ ලාභය

(උ) ආර්ථික ලාභය (02X5 = ලකුණු 10යි)

5. (i) (අ) ජාතික ගිණුම් සැකසීමේ දී යොදා ගැනෙන ' නිෂ්පාදන ඉම' සංකල්පය නිර්වචනය කරන්න. (ලකුණු 02යි)

(ආ) දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය ගණනය කිරීමේ දී, ගෘහ ඒකක තුළ සිදු කරන ආහාර පිසීම බැහැර කරන අතර, ආපනශාලා මගින් සපයන ආහාර සේවා ඇතුළත් කරන්නේ ඇයි ද යන්න පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 03යි)

(ii) කල්පිත ආර්ථිකයක ජාතික ගිණුම් වලට අදාළ දත්ත කිහිපයක් පහත වගුවෙහි ඉදිරිපත් කෙරේ.

අයිතමය	වටිනාකම (රුපියල් මිලියන)
මූලික මිල යටතේ නිමැවුමේ දළ වටිනාකම (GVO)	30 000
අතරමැදි පරිභෝජනය	5 000
සේවක ආදායම්	6 000
දළ මිශ්‍ර ආදායම	8 500
නිෂ්පාදනය මත සහනාධාර අඩු කළ වෙනත් බදු	500
නිෂ්පාදිත මත සහනාධාර අඩු කල බදු	1 000

(අ) දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය ගණනය කරන්න. (ලකුණු 02යි)

(ආ) දළ මෙහෙයුම් අතිරික්තය ගණනය කරන්න. (ලකුණු 02යි)

(iii) පහත දැක්වෙන්නේ කල්පිත ආර්ථිකයක් සම්බන්ධ සාර්ව ආර්ථික දත්ත කිහිපයකි.

C = 300+0.8 Yd; I = 250; G = 150; T = 100;

පූර්ණ සේවා නියුක්ති ආදායම් මට්ටම = 3500 (සියලු ම අගයන් රුපියල් මිලියන වලිනි).

(අ) සමතුලිත ජාතික ආදායම් මට්ටම ගණනය කරන්න. (ලකුණු 02යි)

(ආ) ආර්ථිකයේ උද්ධමනාත්මක පරතරයේ හෝ අවධමනාත්මක පරතරයේ ප්‍රමාණය තීරණය කරන්න. (ලකුණු 02යි)

(ඉ) පූර්ණ සේවා නියුක්තිය අත්කර ගැනීම සඳහා ආණ්ඩුවේ බදු කොතරම් ප්‍රමාණයකින් වෙනස්විය යුතු දැයි ඇස්තමේන්තු කරන්න. (ලකුණු 02යි)

(iv) (අ) පරිලේඛන (inventories) යනුවෙන් අදහස් වන්නේ කුමක්ද? (ලකුණු 02යි)

(ආ) සමාහාර වියදම සහ සමාහාර ඉල්ලුම අතර වෙනස සැකෙවින් පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 03යි)

'ආ' උප කොටස

(මෙම කොටසෙන් අවම වශයෙන් ප්‍රශ්න දෙකක් තෝරා ගන්න.)

6. (i) කිසියම් ආර්ථිකයක් ගත වූ වසර හතර සඳහා පහත සඳහන් වාර්ෂික උද්ධමන අනුපාතික වාර්තා කරයි.

1 වන වසර = 16% 2 වන වසර = 10%

3 වන වසර = 4% 4 වන වසර =-3%

මෙම දත්ත අනුව උද්ධමනය, නිරුද්ධමනය සහ අවධමනය පැවැති කාල පරිච්ඡේද සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 03යි)

(ii) (අ) ඉල්ලුමෙන් ඇදුණු උද්ධමනය සහ පිරිවැයෙන් තල්ලුවුණු උද්ධමනය නිර්වචනය කරන්න. (ලකුණු 02යි)

(ආ) සමාහාර ඉල්ලුම හා සමාහාර සැපයුම පිළිබඳ විග්‍රහය යොදා ගෙන එක් එක් උද්ධමන වර්ගය කෙසේ ඇති වන්නේ ද යන්න පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 04යි)

Econwideoclz.lk

(iii) කිසියම් වාණිජ බැංකුවක ශේෂ පත්‍ර අයිතමයන් පහත වගුව ඉදිරිපත් කරයි.

අයිතමය	වටිනාකම (රුපියල් මිලියන)	අයිතමය	වටිනාකම (රුපියල් මිලියන)
සල්ලි සංචිත	100	ස්ථාවර වත්කම්	50
කාලීන තැන්පතු	200	ඉතුරුම් තැන්පතු	250
ප්‍රාග්ධනය	50	ණය හා අත්තිකාරම්	800
ආණ්ඩුවේ සුරැකුම්පත්	150	ඉල්ලුම් තැන්පතු	600

(අ) මෙම වාණිජ බැංකුවේ ශේෂ පත්‍රය සකස් කරන්න. (ලකුණු 02යි)

(ආ) වාණිජ බැංකුවේ මුළු ද්‍රවශීල වත්කම් ප්‍රමාණය ගණනය කරන්න. (ලකුණු 01යි)

(ඉ) වාණිජ බැංකුවේ මුළු තැන්පතු ප්‍රමාණය ගණනය කරන්න. (ලකුණු 01යි)

(iv) (අ) ශ්‍රී ලංකාවේ සංචිත මුදල් සංරචක කවරේ ද? (ලකුණු 03යි)

(ආ) මහ බැංකුවට සංචිත මුදල් සංකෝචනය කළ හැකි වන්නේ කෙසේ දැයි පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 04යි)

7 (i)(අ) සුබසාධන භාණ්ඩ සහ අවගුණ භාණ්ඩ නිර්වචනය කරන්න. (ලකුණු 02යි)

(ආ) නිදහස් වෙළෙඳපොළක් තුළ සුබසාධන භාණ්ඩවල ඌන පරිභෝජනයක් සිදු වන්නේ ඇයි ද යන්න පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 02යි)

(ii) ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍ය බදු අයභාරයේ ප්‍රධාන මූලාශ්‍ර තුනක් දක්වන්න. (ලකුණු 03යි)

(iii) රාජ්‍ය ව්‍යවසායන් පවත්වා ගැනීමේ ආර්ථික යුක්ති සහගත භාවය පරීක්ෂා කරන්න. (ලකුණු 03යි)

(iv) කල්පිත ආර්ථිකයක රාජ්‍ය මූල්‍යය හා සම්බන්ධ වාර්ෂික දත්ත කිහිපයක් පහත දක්වා ඇත.

අයිතමය	වටිනාකම (රු. බිලියන)
මුළු ආදායම ප්‍රදාන	5 400 100
දළ මූල්‍යන අවශ්‍යතා පොලී ගෙවීම ප්‍රාග්ධන හා ශුද්ධ ණය දීම	2 400 2 500 1 200
ණය ආපසු ගෙවීම්	1 600

ඉහත දත්ත භාවිත කර පහත සඳහන් දෑ ගණනය කරන්න.

(අ) සමස්ත අයවැය ශේෂය

(ආ) මුළු වර්තන වියදම

(ඉ) ප්‍රාථමික වියදම

(ඊ) ප්‍රාථමික ශේෂය

(උ) වර්තන ගිණුමේ ශේෂය (02X5 = ලකුණු 10යි)

8. (i) (අ) ස්ථිතික සාපේක්ෂ වාසිය හා ගතික සාපේක්ෂ වාසිය අතර වෙනස දක්වන්න. (ලකුණු 02යි)

(ආ) රටක ගතික සාපේක්ෂ වාසි වර්ධනය කර ගැනීම සඳහා රජයට ගත හැකි ක්‍රියාමාර්ග හතරක් නම් කරන්න. (ලකුණු 04යි)

(ii) (අ) සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල් ආරක්ෂණවාදී ප්‍රතිපත්ති අනුගමනය කිරීමට බලපාන හේතු තුනක් දක්වන්න. (ලකුණු 03යි)

(ආ) නාමික ආරක්ෂණය සහ සඵල ආරක්ෂණය අතර වෙනස සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 02යි)

(iii) ශ්‍රී ලංකාවේ අපනයන සංකේන්ද්‍රණය සහ ආනයන මත රැඳියාව, ගෝලීය කම්පන මගින් ඇති කෙරෙන අවදානම ඉහළ යාමට හේතු වන්නේ කෙසේ දැයි පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 04යි)

(iv) (අ) 2026 වර්ෂයේ මුල් භාගයේ දී එක්සත් ජනපද ඩොලරයට සාපේක්ෂ ව ශ්‍රී ලංකා රුපියලේ අගය ක්ෂය වීමට බලපෑ වැදගත් සාධක තුනක් නම් කරන්න. (ලකුණු 03යි)

(ආ) මෙම කාල පරිච්ඡේදය තුළ දී විනිමය අනුපාතිකය මත පීඩනය අඩු කරලීම සඳහා මහ බැංකුව සහ ශ්‍රී ලංකා රජය ගනු ලැබූ ක්‍රියාමාර්ග දෙකක් සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 02යි)

Econwideolz.lk

9. (i) ආර්ථික සංවර්ධනය නිර්වචනය කරන්න. (ලකුණු 03යි)

(ii) ජාතික ආදායමේ වැඩිවීම් පමණක් පදනම් කරගෙන සංවර්ධනය මැනිය නොහැක්කේ ඇයි දැයි විස්තර කරන්න. (ලකුණු 04යි)

(iii) ශ්‍රී ලංකාවේ ග්‍රාමීය හා වතු අංශවල බහුමාන දරිද්‍රතාව ඉහළ මට්ටමක පවතින්නේ ඇයි දැයි පරීක්ෂා කරන්න. (ලකුණු 04යි)

(iv) ශ්‍රී ලංකාව වර්තමානයේ ' මැදි ආදායම් උගුලකට ' මුහුණ දෙමින් සිටී ද නැද්ද යන්න පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 04යි)

(v) ශ්‍රී ලංකාවේ අඩු උපත් අනුපාතය. ශ්‍රම සැපයුම සහ ආර්ථික වර්ධනය කෙරෙහි ඇති කෙරෙන දිගු කාලීන බලපෑම විග්‍රහ කරන්න. (ලකුණු 05යි)

10. (i) බස්නාහිර පළාත ශ්‍රී ලංකාවේ දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයට අසමානුපාතික ලෙස විශාල දායකත්වයක් සපයන අතර අනෙකුත් පළාත් වල දායකත්වය සාපේක්ෂ ව අඩු යම් ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් බස්නාහිර පළාත තුළ සංකේන්ද්‍රණය වී තිබීමට හේතු පහක් සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 05යි)

(ii) ශ්‍රී ලංකාව වැනි සංවර්ධනය වෙමින් පවත්නා ආර්ථික මත දේශ ගුණය ආශ්‍රිත විපත් මගින් ඇතිවන ආර්ථික ප්‍රතිවිපාක මොනවාද? (ලකුණු 05යි)

(iii) ශ්‍රී ලංකාවේ දිගු කාලීන සංවර්ධන උපාය මාර්ගයේ කොටසක් ලෙස කෘෂිකාර්මික අංශය ශක්තිමත් කිරීමේ වැදගත්කම පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 05යි)

(iv) ඩිජිටල්කරණය ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථික වර්ධනයට සහාය වන්නේ කෙසේ දැයි කෙටියෙන් විස්තර කරන්න. (ලකුණු 05යි)

Econvideoclz.lk